

Излази Недјељом. Црвеним. За ПРВУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ (с ВОСНОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ) на годину 6 ф., на четврт годину 1 ф. и 50 новчића. За сва остале земље у ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на годину 20 франка, на четврт годину 10 франка, на четврт годину 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Лист за политику и књижевност.

Преплатити може се у свакој земљи поштом или лично. Преплатити се може и у Цетиву, а може и у свакој земљи поштом у Београду. Преплатити се може и у Београду поштом или лично.

За сваку издаву се одређује цена. За сваку издаву се одређује цена.

Телеграми „Гласа Црногорца“.

СОФИЈА, 6. Октобра. — Каже се да је министарски савет ријешно да првобитно у начелу предлоге сачинише у иницијативи посланика великих држава.

БЕРЛИН, 6. Октобра. — „Сједерно-Нордманн“ говори о раду посланика изразених за одржање мира, наглашавајући једнодушност великих држава које не дозвљају да питање о рату и миру зависи од промјене цуства народа балканских. Ти народи немају права нарушавати мир изванкљасним заштита међу собом или са Турецком. Такве покушаје влада обављао субити, јер било би неправдо допустити да се мир од три стотине милијона Јевропљана нарушава за то што три државе балканске са шест милијона душа налазе да је њихова мјесна равнотежа, а то ће рђави пљхова особинична тежња, нарушена.

СОФИЈА, 6. Октобра. — Влада кљажесвена, послје арелог расуђења заједничке воле посланика великих држава, прима у начелу савјете великих сила и ријеша да је позвати већи дио бугарске војске (из Румелије) остављајући тек слабу посаду, док се гођ сазе коначно не изјаве о судбини Румелије.

АТИНА, 8. Октобра. — Влада је одговорила на пошљедње савјете посланика великих држава. Грчка понудила жели мир, по не би могла остати немарна према догађајима на Балкану који би се дотакли најживотијних интереса грчког народа.

СОФИЈА, 8. Октобра. — Јавља се да ће народна војска бити позвана под заставе, чим се страна војска буде примала бугарској граници.

ЦАРИГРАД, 9. Октобра. — Порти, одговарајући на заједничку ноту посланика великих сила, показује своју захвалност на наклоности сила према Порти. Моли велике државе, престављене у конференцији посланика, да прволе Књаза Александра да се врати у Бугарску.

ЦАРИГРАД, 10. Октобра. — Порти предлаже нов састанак посланика великих држава у Цариграду, која би се имала бавити једино питања источне Румелије. — Бугарски Књаз изјавио је да се подиригава ријешењу великих сила.

АТИНА, 11. Октобра. — Краљева посланица при отварању скупштине каже да преврат румелијски, понизивши досадашње стање ствари (status quo), нагони Грчку да предузме војничке мјере. Нада се да ће зубач и миру великих држава повратити нарушени ред ујемљујући мир на исток. Посланица пријављује да ће влада од скупштине нестати потребан кредит за сваки случај. Сила гомила народа поддржавала је краља усклицима.

Јучер су посланици великих држава предали влади на писмено заједничко савиштење којим чине Грчку одговорном ако буде изазвала какве skutye.

Политички преглед.

И да нијесу потврдили горњи бројави да је наше мишљење о значају изјаве париградске конференције било умјесно, увјерили би нас о томе изјаве главних управних власти јевропских да до данас дођоше до нас.

Послије суда Бисмаркџот листа, јављеног у горњем бројаву из Берлина, из кога грма срдити гнијен самодрица јевропске политике на жал пародије „wo hinten weit in der Türkei — die Vöcker auf einander schlagen“, као што вели овај мирољубиви грађанин у Гетовом Фаусту, — најважније чини се мишљење листа руске владе „Journal de St. Petersburg“, који овако пише послје конференције:

„Ако савјети посланика великих сила владу у Софији и Пловдију не би извели на пут разборитости, онда ће морати нов састанак посланика у конференцији разматрати ерества којим би се положио могао довести у ред на оној основи која је била излазна тачка овом кораку.“

У истом броју, на другоме мјесту, обзирајући се на грчки покрет, вели гласило руске дипломатије:

„Крајње је вријеме да престане та забуна духова, ако се хоће заступити пут бојевима између братских народа, који су се ослободили више помоћу Русије но ичијом другом. Изјаве Каравелова, да је Бугарска прво Бугарска, па тек послје словенска, не треба сузбијати; ал' се може питати, гдје би данас била отаџбина Каравелова, да се Русија држала само тога начела? У осталом излази из начела Каравелова, да Русија себе не да поводити за другим и да јој влада чувати друге интересе но што су интереси револуције од 6. Септембра.“

То је бар јасно и разгојетно. По томе као да се у чиним круговима руским сматрају изјаве Каравелове против Русије, јављене у страним листовима као учивене, јер није су поречене. Имају луди који себи, уз неуклониве тешкоће пољожаја, стварају неприлике и својим ријешима. Огорчење управних чиновника руских на невидовни поступак бугарске владе било је и овако доста јако те се изјавила у прћању руских официера из бугарске војске; чини се да софијској влади није било потребе то огорчење још потпљивати сувјиним разговорима са разним радозналним и говорљивим дописницима.

Атени је већ било размирице међу члановима владе приликом извршења мобилизације. Ушљед те размарице истунио је из министарства, још прије изјаве париградске конференције, министар морарине, кога је замјенио пређашњи министар морине Бубулис.

Бисмарков лист обраћа важњу на прикупљање мусулманског живља у Турекој према опасности од хришћанских држава балканских, нарочито од Грчке. За то се, вели, и Весел-паша погоднио с Арбапасима, да би Турека могла сабрати све силе у обрани.

Један англиски новинар јавља свој разговор са бившим министром пресједником грчким, Трикунијем, о положају Грчке. Трикуније напала да би Грчка морала свом снагом ићи на то да добије Јанину. Крита је готова на устанак чим дође порука из Атине, по да сад неће бити такве поруке. Македоније не би желно тицати да не буде више занета. У осталом, њему се чини да је политика владе Делјајанисове одвјек напана, не одлучна и тога рада прораде да ће та влада брзо пасти. „Народ“ реке Трикуније, „који влада неке тежње и за-

датне да изврши, мора сваки час бити готов да потрочи своје благо и продаје своју крв. Може проћи и без пролијења крви, ал' новина морамо имати.“

Стари Нализари, извојсвачи грчке слободе и независности, говорили су другачије: „И ако немамо новца, продаћемо своју крв за крет часни и слободу отаџину.“ И усјелили су. Хоће ли сад помоћи обратни пут, видјећемо.

У Софији је учинило врло немло утисак што је оновизија прије дознала да садржи заједничке воле париградских посланика, но сама влада. По томе се хоће да су противници владе међу великим државама одсудивије од њених пријатеља.

Лондонски „Тајмс“ доноси ову занимљиву вјест и јмчи за њену истинитост:

„Аустрија и Русија, као две велике силе те их се балкански догађаји највише тичу, углавине су погодбу на коју је већ пристао и Немачка. Препоруцие Порти да позове велике државе у нову конференцију, у којој ће Немачка јамично учествовати, и по свој прилици и Инглиска, Француска и Италија. Непомична основа биће тој конференцији берлински уговор. За тим ће се послати један посланик те конференције књазу бугарском с одлучним (категоричким) позивом да врије сву бугарску војску из источне Румелије. Ако књаз не би пристао на тај позив, онда ће се оставити Порти на вољу да врши своја војничка права и да пошље своје чете у Пловди. Ако пак Порти не би била вољна извући мач, онда ће јој се препоручити, да изравна установе румелијске са бугарским и да благослови уједињење. Веле да је Порти већ пристало на предлог Аустрије и Русије, да се сазове нова конференција.“

О накнадним изборима француским који су били позети у прошлу недјељу последња пошта још нам није донјела коначног извјештаја. Само се толико зна да умјерени републиканци веће усјелили у Партиу на ии у департаментима. Не вије се бјати ни побједи монархиста и реакционара. Сна је прилика да ће накнадни избори појачати највише радикалне републиканске којима је највишењи вођа Клемансо.

Шпанска влада одговорила је на пошљедњу немачку ноту у иницијативи каролинских отока; ставља се на историјско становиште и побија немачке разлоге о пречем заузећу, увјеравајући да је Шпанија ска и сад прије заузела оток Јан по немачки брод. Много зависа од извјештаја те ће га водити капетан немачког брода „Итис“, који се сваки дан очекује.

Инглизи хоће да се користе заплетом на јевропском истоку те су прегали да „у интерес своје трговине“ лауину и другу позови, краљевине Бирме, која још није под инглиским утицајем. Краљу бирманском већ је послат ултиматум инглиско-индијанске владе у пријестолници му Мандалај. Чо како Бирма с друге стране граничи са француском области на ивицеком истоку, и Французи ће се оглејати о ту поврајину, која као да се сматра да је пусто масло.

Аустријски министар финансија, Дунајевски, поднио је парламентарном ви-

јећу државни прорачун за год 1886. Трошкова иште министар 513,582,710 екерлина, а прихода је саставио 506,939,788 екерлина. Дефицита ће дакле бити 6,642,922 екер. Све је године било дефицита 15,273,000, дакле се дефицит умалио са осам и по милијона. То се сматра као врло сјајан усјех, у толико више, што се мањак од шест и по милијона може лако намирити из непотрошене готовине у државним банкарима. У исто вријеме поднио је и угарски министар финансија свој прорачун, који је дааско мање сјајан. Угарски је дефицит знатно повећан ове године, тако да се већ и „Шестер Лојд“, који сав стоји уз владу, боји да ће Угарска морати чинити нов зајам да подмири нови дефицит. Овом приликом није се Мадар могао узгледати на свој друга Пољана, и ако су, по пољској pjesми, „Венгер Пољак, два братаки. И до сабди и до инкланки“, — ал', на жалост, нијесу — по песи.

— Догађаји у Хрватској развијају се на штету владиног утицаја. Познато је, да је барон Живковић истунио из клуба владиног странке, а за њим су још и други чланови владине странке. Образован су клуб, који се зове „средњински клуб“. Та нова странка издала је програм, који се у главном састоји у овоме: Странка стоји на темелу и оквиру нагодбеног као државног темелног закона. Нагодбени закон поврћен је и стужина ће се старата, да те поврћене одстраи, те да се нагодбени закон потпуно санира свој првобитној чистоћи поврати. Друга тачка тог програма гласи: да се православној браћи Србима у Тројединци црквеносветско аутономија законом одредити и обезбједи и да се на културни развитак оправдане потребе задовољавају, а да Срби и Хрвати сачињавају један политички народ. Клуб жели, да се трајна слога међу Србима и Хрватима успостави. Остале тачке тог програма од мање су важности, јер у њима се садржава унутрашња организација клуба. Предсједник клуба је гроф Јурај Јелачић, а секретар барон Јован Живковић.

Из новина.

Похвала коју је пар руско министарство иностраних дјела, у свом листу „Journal de St. Petersburg“ изјавило Црној Гори и кој, нам је брајављена преко Кор. врта, гласи у потпуности овако:

„Од како је, има три недјеље, бугарски покрет невидовно напао на Јевропу, ни о једном се источном народу у пошљавима и бројавима није тако мало зборило као о Црној Гори. Данас нам први пут бројав из Цетива доноси изјаву значајних новина црногорских да књижевина спомојно гледа како ствари теку чекајући даљи развитак догађаја.“

„Било би жељети, да се и други преставници Истока руководе подобном уздржљивошћу, већ и за то што би им то било на велику корист, особито у погледу финансија. У таквом случају брло би им лакше успокотити умове и врати се мирноме раду, који је задатак владама и народима, овога дана кад буду приморани увјерити се о гоме да Јевропа, у лицу великих држава, не жели никако допустити, да се

опште економијство подвргне опасносту ризикуваном предузетима, а исто да је тврдо ријешила заступати чут такој биједи а располаже нужним средствима да оствари своју циљ.

„Стандард“ јављају на Берлину: „Уз потпуно одобравање Аустрије, Русије и Инглиске и с вјероватним пристанком осталих великих држава, предложила је Немачка да се рад уређења бугарског питања ова начела наведе:

Увести што мање промјене у устројство балканских држава као што је углавном берлински уговор;

Одбити свако исцање нападне у земљишту;

Упутити Турску да доврши своју војничку опрему како би била готова ако би се показало потребно употребити оружју ору;

Ако би која балканска држава покушала заузети које земљиште те није њене; све ће силе бити сложне да одбију сваку потпору такомо исцању;

Признати еједињење Бугарске и Румелије под Књазом Александром под условом да уједињена Бугарска изврши своје обавезе и да безусловно призна суверенство султаново који ће, на основу те погодбе, признати власт Књаза Александра у Румелији.“

„Нова Сл. Преса“ јавља да су се посланици великих држава на цариградској конференцији раздијелили у првој ејединици на двије странке. Русија, Аустрија и Немачка најавиле су се за status quo ante, а Француска, Инглиска и Италија биле су за уједињење Бугарске уз очување суверенитета Портиног. Пошљедња те излоге био је одмах разлаз те ејединице и посланици су исказали од својих влада нове уједињење. — Турска влада смјера, ако се велике државе не изјаве за пређашње стање, прогласити да је Порта сматра да је берлински уговор уништен и да задржава себи пуно слободу радње у покрајинама које су јој под власти.“

Међутим, конференција се постарала изјави Турској угодним ријешенјем да не дође до тога.

Изводивски дописник „Колонских Новина“ бр. 10 јавља:

„Како смо стигли јевропске повине јављају да је Књаз Александар предложио руској влади да ће се одрети пријестоло. То се није догодило, но нешто налик, ево сада: Кад су руски официри одазвати, првине се глас да се то учинило што је јавно непријатна личност у Русији. Тада је Књаз изјавио Бугарима да, ако је његова особа сметња уједињењу, он је у свако доба готов отићи са пријестоло. Депутација бугарској речено је у Коненцији да Русија осуђује уједињење, јер је уједињење без претходног њеног пристанка, а да се руска влада нада да ће се ствар оправдати без војног зашита. Чланови депутације исказали су дозвољу да пођу у Петербург и Москву, но ту им је молбу г. Царе одлучно одбио.“

„Новоме Времену“ пишу на Одесе: „Ових дана почеле долазити руски официри те бјеху у бугарској служби. Ње и њиху вих били су очевидци недавног преврата у источној Румелији што га је тако невидљиво произвео превратни одбор у Дермендџу, 12 километара од Пловдива. На челу устанка стојао је виталниш-

ти човек и преголац, Захарије Стојанов, бивши уредник некадашњег листа „Борба“. Он је затворио Ђен, губернатора Крестовића у његовом стану. Затвор се спровео без икакве силе, па и без војске. И други су чланови тог одбора, доста развијени и образовани људи.“

Међу агитаторима, који су том приликом у народу изишли на глас, истакла се особито гимназистика Рајана, коју су већ, без икаквог сневивања, прозвали бугарском Јакоб Арком (Јованка дјевојка, позната ослободилаца Француске од инглиске напасте). Не обзирају се на своју младену младост она је том приликом показала велику смјелост и силну склоност самоодлучности. Као што је познато, покрет је почео у селу Големом-Кочару; Рајана је била на челу тога покрета; о њим тога, она је спроводила затвореног Ђенерал-губернатора, еједјела с њим у кароци, поред њега, с голем сањом у руди а с револвером. Заслаужује спомена и други агитатор, Чарлоов Велики, бивши наредник друге изводивске дружинске мајора Николајева. Он је агитатор нике прете и грајало. За храброст понудио су га чином поручника, но он је то одбио молба да га учине војводом. Та му је молба уважена и он сад заповиједа једном четом.“

У „Гражданину“ налазили овај занимљив нарт Књаза Менстерскога о „настројењу“ тамошњих политичких кругова:

„Колко је још основа непоуздана и видик нејасан, можно је судити по тому, што се овде твори и збори у политичким круговима. На примјер: дођу повине с телеграмима. Посланица држава и „сила“ читају их исто као и ми, грјешни и смртни људи. Прочитају, зачуде се и пети час иду у наше министарство иностраних дјела да дознају; је ли то истина или није, а у исти мах брзају се дома то исто питање. Какви им одговори стижу на така питања? ...“

Одговори су овакви: „Nous ne savons rien d'officiel à ce sujet“ (ми не знамо ништа званичног у тој ствари); „La nouvelle nous paraît prématurée, exagérée“ (та нам се вијест чини преважна, претјерана); или: „Il serait prudent d'attendre des éclaircissements ultérieurs“ (било би мудро чекати потоња објашњења). И тако све у том смјеру. А међутим нико није спокојан, нико не види јасно, нико не може казати да се сјутра неће појавити какав нови, невидљиви заплет ...“

Сретну се два дипломата: — Avez-vous assez d'argent et de plumes? — шта један другог (имате ли доста мастила и пера)? — Avez-vous assez de poudre et de fusils? (имате ли ви доста праха и пушака?), одговара други осмјеркујући се поругљиво.

Талијански лист „Трибуна“, говори о њавани угарског министра пресједника К. Тисе у погледу догађаја на Балкану, каже: „Политику те је најовијештно угарски министар пресједник у свом одговору ејборском, извао и ми да усвојимо за излазну тачку наше робене политике. Ми можемо подржавати правац Аустрије на истом да се значајни великом сложенском државом само уз ова два услова: прво, Италија мора добити слободу дјелова на јадранском мору, а друго наша северна-источна граница мора се промијенити с погледом на политичке и народне аспекте.“

Изводивски дописник берлинског листа „Berliner Tagblatt“ јавља о разговору свом са привременом старијешиним управе

румелијске, дром Странским. Споменуа глас да је Султан пристао на личну у и њу Румелије и Бугарском, др. Странски овако заставља: „У осталом положају Бугарске не би се тиме измијенило јер ми не можемо из тог пристати. Уједињење се произвео више ради привредних но ради политичких причина. Да је пређашња управа потрајала још коју годину, Румелији би претила пропад, за пошљедњих шест година приходи су се неистрало умањивали, јер главни извор зараде и извозне трговине с храном јако је страдао с американке коњареније. Уједињење отрамало је и трговицу; аа за развитак радности није се пређашња управа никак старала, на против, расходи су једнако расли што се лако може објаснити двојном од бугарске одијелене и управом. У таким условима довеле би пређашња приде и ва пошљедка обе области до пропасти економије. Лична уједиња тачка би се само особе Ђенерал-губернатора, а пређашња управа остала би нетакнута. Ето за то се не може Бугарска никак задовољити пристанком Султановим на личну уједиња. Ми се надамо да ће Порта и остале државе разумјети да од уједињене еје области зависе сами опстанак Бугарске. Политички објери имају ту само знасај другостепену.“

Париски лист „Matin“ доноси из Лондона ову чудновату вијест „Намијенеником за бугарски пријестол сматра се у овај мах војвода Кунберландски, кога као да подржава Русија на вјероватно и Књаз Бисмарк, који је вољан изабити се таким начином од непријатног му претендента на Хаповер и Брунсвик. С друге стране има и Друмод Воле свога кандидата на бугарски пријестол, наиме брата Књаза Александра, који се недавно вјенчао с пошљедњом ћерком краљице Викторије, с Беатрисом. Говори се да Друмод Воле сад озљно ради на томе у Паризу да уједиња се да ће ако му пође за руком остварити тај план, добити од краљице титулу барда, за којом давно тежи.“

„Journal de St. Pétersbourg“ обраћа пажњу на чланак Бисмарковог листа „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ у ком се пољубо малим државама балканским савјетује умјереност.

Бисмарков орган обраћа се Грчкој и вели, међу осталим: „Ако се Грчка и даље заливати као нарушитељка општега мира, ако агитиски листови и даље буду наговарали грчку владу да не слуша савјета држава но да ради брзо и преголазно, то ће једина пошљедница таког умног погреша бити губитак остатка оне емпатије што га јединство још има у Јевропи. У осталом, заклаује Бисмарков лист, од громке граје до дјела још је далеко и може се очекивати да грчки државници неће допустити да им провијеју новине шта треба да раде. На пошљедка се влада поздрављаним лист берлински да ће повратак њемачког пошљедника, Брискица, у Атини, и грчког, Равлабе, у Берлину довршити јети к томе да се грчка влада не ће заплитати за безрасудном политиком и да се не ће одупријети савјетима држава.“

„Примједба берлинског листа“, вели са своје стране гласило г. Гирса, „еједоче о садашњем прилику држава у погледу покрета пошљедног у Бугарској, францу основаним очекивањем на коначном пручењу садашњег стања ствари. Можда би се Јевропа и помирила (saurait-elle pu s'accorder), с бугарским уједињењем, проглашењем у Царо дину, но с погледом на исцања што су се појавила у свих сусједних ма-

них држава, пошљедне све очевидије да конзервативна политика, држећи се уговор, има у себи више јемства да уговори одшарнији пожар. Тим се објашњује пошљедна чланак N. A. Z.-a.“

Споменути дописник „Berliner Tageblatt“ описује овако војничке прикључе и ратоборни дух у Бугарској:

„Јутрос поведоше на заклетву неколико хиљада добровољаца. Пламено одушевљење и врело родољубље добровољаца произвело је и на странце силан утисак. Затим је била смотра војске. Стајња војска изгледала је јуначка, и ако је, да бокс, пролажење свечаним маршом испало доста грљаво. Резервисте обучени су дјепе. С њима су војни свештеници на маршу. Пријатно су се свидјели добровољци јаци у свом шареном руху, и у јачини а у амајлицких батаљона има много барјаци, а неки из драгоцијених тканица. Баци су батаљона, разумије се, све сами младичи, а за то су остали добровољци извојкрјенак и здрав народ, особито Међедина, који се одикују војничким изгледом. Кад се узме у обзир да су се добровољци извркали обучити на брау руку, то не може човек а да се не дива њиховом вјидљивој државу које је и мене, војника, занијало. Просто је мучно повјеровати том брау развитку Бугара, оно свједочи о животној снази бугарског народа и о том да је у њему војничка жила. Нема никакве сумње да ће Бугари, под уједињом искусних етарјешина, акјепе да се бију. У одушевљењу овдје те влада нема никакве гатиче. Много чете имају своје пошљедне.“

Оружана сила Грчке.

Како се, од почетка румелијског преврата много говори о грчком оружју и спремању на одлучну бој за „јединику миса“ која се чује да јој прети опаштет од ширеца бугарског, изпосамо нашим читаоцима, но „Днев. Вртем“ овај преголац оружане силе грчке на коњу и на мору:

Грчка морнарица има четирк омање оклопнице, 17 дрвених парних бродова (2 крстаре, 1 корвету, 8 топљача, 5 теретница и један јат) и 28 других бродова, од којих 6 парних. Свега имају Грци 49 бродова са 200 топова и 3.000 морнара и војника.

И ако је, према томе, материјална страна грчке морнарице доста слаба и непоуздана, ипак Грци се више могу казати у успјешни рад свога бродовља, но у побједи сухоzemне своје војске, с погледом на прекрасни лични састав њихове морске силе, јер познато је да су Грци дивни морнари.

Што се тиче сухоzemне војске грчке, то је још мобилизација од г. 1881-е, кад се Грчка спремила на рат против Турске, изијела свему свијету на видик све недостатке њене војне организације. По казивању очевидца, то није била „обидљива војска, но неорганизована састављена чете, које су, до даше биле оуне родољубе, но нијесу никад ништа знали о дисциплини и о правилима ратовања. Да је онда збога било дошло до рата, а грчка морнарица војска не би издржала навалу турске војске и за неке две недеље била би потиснута у Мореју.“

Од г. 1881-е прошао је одвећ мало времена а да би преустројство војске предузето под утиском те мобилизације и пољепрено великом француским официрима, могло било већ доијети каквог плода, тим мање, што је и најискуснијем војном реформатору мучно савладати исходе те произлазе из

Тешер стаде, тобоже, одијати.

— Ви би сте ме јаво увриједили кад ве би сте примили — рече Ђорђе. — Знајте а то да ако би ова вапа услуга била не вас исретна, у томе случају ваја бете код мене заштите и помоћи, а ако устројби и обидите нападне! ...

— Ја знам, знам г. херцеже да се уздати могу у вашу могућу заштиту ...

— Дакле узмите овјех ето напалеона!

Тешер их узне и тури у џеп, а на њу му се одаде велико задовољство, које није могао скрити.

— Имате ли још какву наредбу? — запита он.

— Ништа више ... Дакле, у четвртку, у осам сати из јутра, будите на вратима монаршијског гробља!

— Ево, одиста, господине херцеже!

— До виђења, до четвртка ... Стајте да вас испратим.

И г. Тур-Водје испрати надзорника до дворекијех врата.

Тешер му се дубоко поклонил, као и при долазку, пак отида.

Ђорђе, враћајући се у своју собу, говорише сам у себи:

— Добро је! Ако ли тај неопредељива пријатељ емилије Дрвоје има при себи каквјех артија, што би ме извргли испитији, та ће исема на скоро бити у мојој власти ... Ако то и не буде, свјет-

ИСТАК „ГЛАСА ПРИГОРЦА“.

Фијакер бр. 13.

Први дан.

АВЕЉ И БЕРТА.

XXXVIII.

(Скршетак првога дјела).

— Оставите мјесто празно у наредби, да бете га попуњити дошлице, пошто уапсено зрнца ...

— То би било савним независито, јер то се чини само сила кад је „злочин очигладе“, као што се каже у судскоме тивору ...

— Бриса ала не то! — Закон ће се иста одоштити, то је истина, али у овакој прилици, ради намјере да ја просто и одијати! ...

— Ама, господине херцеже, ја стављам на пољу моју службу, а без ње како бих живио?

— Не бојте се зато, ја одговарам за вас и за ње ... Треба да тај човек: буде узмиш ... разумијете ли? Треба одијати! ...

— Добро! Ђорђе како желите ... Може, испратите, дакле!

— У четвртак, између осам и девет

сати у јутро, сумњиви човек, о коме говорисмо, доћи ће у монаршијско гробље ... О томе не сумњај! ... Нађите се, дакле, у поменутом гробљу око осам сати. И ја ћу ту бити.

— Хоћу ли сам доћи?

— Мислите ли да нећете сам моћи уапсити га?

— Шта ја знам! Ако би се овјо мога бих ја бити нејачи! С тога боде би било да поведем са собом двојицу мојих људи ...

— Ти вапа људи јесу ли поуздани?

— Поуздани и вјерни ... Они слушају без говора, нити греше да разликују рашта кажите изврнују, а нити изврше нити ви се изредите, овај час, и забораве то за вапа. Шутати је њихова дужност.

— Пошто је тако поведите их слободно!

— Тако је! Ја вам јаким за вих, као што бих за себе ... Гдје ћу ала чекати, господине херцеже?

— Код врата од гробља. Кад онај буде изашао, ја ћу вам га дитом показати, на радите како знате!

— А по томе шта ми треба чинити?

— По томе јакните ми гдје станује тај човек!

— Аа, господине херцеже, не вјерујем да ће он бити тако људ, да ме упутити у свој стан, — особито ако узима напјех артија или ублачачијех справа! ...

— То је, бога ми, истина! ... Шта да се ради, дакле?

— Ја мислим да би најшметније било да за њим идем до куће му, па да га ухватим у кући ...

— До душе, може бити да би тако најзгодније било? — У осталом то ћемо одлучити у гробљу. Ви немојте ништа предузимати док вам не речем потоњу ријеч! ...

— Али ако ли оправданик буде ставио у каквој гостиони, као што је свј прилика, тада неће се моћи преметати му стан тајно. Питаће нас иста вапа, ко смо ми и каквјем правом то радимо!

— Ја мислим да треба дружије радити, господине херцеже! Мени се чини да би добро било и по други пут сколишити закон, бива извршити прететачину са затвореним вратима а не уводити ништа у гостиони. Пошто се то изврши, пуштити ћемо полицијског комесара и истозначага судца, нека они раде своје. — То би било опрезно, је ли те?

— Дивно, баш дивно погађате што мени треба! — рече херцег. Застага општеумијет човек од вас нијесам још знао!

То рекавши, отвори фијоку од њега, ево стога, на изваљеним змотуљак од ето напалеона, пружи их Тешеру, говорећи:

— Ви ћете имати и нешто троника око тога! ... Ево вам за прво, најпотребитије издатке ... Ту је само нешто на рачун ...

кратких рокова војничке службе и берити се са духом политичког партијства којим је заражен свијетски кор. Да војска не може бити довољно обучена и да се она види се већ по томе што у пјешадији остају људи у строју тек једну годину, а у особитим врстама оружја, па и у војници, тек дане године. На стајаће војске промјенјају се сваки на десет или десет година у резерву, а за тим, кроз даљих осам година, рачунају се у земљану обрану.

Стајаће војске има 27 батаљона пјешадије, 9 бат. стрјелца, 3 коњичке пуке сваки по 7 ескадрона, 5 батаљона топница (два пољска, два горска и један опсадни), у сваком по 4 батерије и 3 батаљона инжињерске војске, сваки по 4 чете.

Бројно стање назначује сваке године цар. екунштница. Ове године одређено је стање на 30,692 човека. Но у Грчкој има врло велика разлика између бројног стања по означеној екунштине и стварног стања у вјешта. То се може најбоље објаснити оскудицом новца. Обично у батаљону нема више у истини од 200 људи. Већи део војног стања пушта се на отпуст пољског и македонијског уласка им у војску. При томе и ретку, разумје се, не може бити ни разговора о каквом прав. ном обучавању. Оружје и опрема ваљки је на европску, пјешадија је сва наоружана пушкама од система Грч. купљеним у Француској. Исто тако су позајмањена из Француске пружања за стројеве и за дисциплину. Уравно тежино обрлована опремекога кора није велики; само су артиљеријски официри образованији, до они се и сматрају као привољени род оружја.

Како у мирно доба батаљон чини најкрупнију јединицу, то је вишии официрима мучно издржавати се у командовању великим масама. Сваки лични састав чета, и већина њих, о кратким вјештаким роковима, врло се негодно чује при тактичком обучавању пјешадије.

Разумје се да се све те невоље морају тим више изостајати и мучније чути у ратно доба кад број батаљона једвама окожи на 1,100 људи.

По бројном стању у ратно доба Грчка војска треба да има: 36 батаљона, 12 ескадрона, 20 батерија са 120 топова и 12 чета инжињерске војске, свега 80,000 људи. Но кад да ће се тај број у ствари доствити и вјероватно је да ће се при крајном напрезању успјети и натјерати стварни број војника у грчкој војсци до 50,000 људи.

Из Великог Суда.

УБИЈСТВО

Филипа Матова Усачевшића;
убио га Лука Савов Вујовић
у Цариграду.

(Судијски).

Сједок Велиша Илић Кучица
каже:

„Пошто смо вечерали, сједели смо и појали, али нијесмо играли прије него је Нико дошао из јадје. Међу њима није било ничевова ишта нити ријечи, нити међу Филипом и Луком. Ја послах за Пала да дође; кад он дође ми смо почели играти. Лука није играо, али не знам шта је радио. Лука сједи до Филипа; али ја нијесам чуо је да било међу њима ријечи. Филип удари Луку шаком по образ, сједи до њега до другог, па се да оше на него и Филип ухвати Луку за прси на га тинте на Никова брата у љонка. Не знам да ли га је Лука убио док су сједели, у

они ма, кад га је Филип ударио. Кад је Филип убио, најпрва сам га ја ухватио и није проговорио ништа друго до то, да га летим и да га свучем црне. Ја нехат воде да га одведем, а Јован ми одде воду; па сам ја пошло. Ја сам завикао: „Ухватите Луку!“ — а Нико одговори: „Он није никуда утећи, јер сам ја закључао е поља“. Ја не знам јесу ли врата била затворена или не, али он утече. Не знам ништа међу њима јела било мржње или какве пљаме, нити знам за што га убио. Нико није био нијан нити смо вази и да више од двије ове вина“.

Сједок Јован Ђиновић каже по заклетви да није видио кад је Лука убио Филипа, но је видео у Луку ножић којим је убио Филипа. „Кад видјех ножић, ја му га уграбих и не а тискох рукама. У то га ухвати Маша за перчиц и поче га бити рукама по глави, а ја у то номисах кад га је он у руке ухватио да га неће пуштити да утече. У то се ја обрнух на Филипа да га распанем и да га положим. Пошто сам га распанео и видео где је убио, онда сам се обратио да виђу је ли Лука у кућу; кад Луке нема. Ја рекох: „Гдје је Лука?“ а Маша од овари: „Он утече“. А ја им на то рекох: „Што га пуштасте, при ви образ, да утече?“ На то од овари Нико Планишић: „Ја говах да затворим врата да не утече, а он у толико утече“. — Ово вам кажем по заклетви а више немам што.“

Окривљени Лука Савов Вујовић (има му 24 године, стојао је двије године у Цар. био је познат с убијеним Филипом Усачевшићем још у Црној Гори) прича овако на питање Суда:

„На Мејдану у Цариграду било нас је седам Пригораца, Нико Планишић, Илија Куч, Јован Ђиновић, Маша Вујовић Нико Планишић, Филип Усачевшић и ја. Нико Планишић позове цијело друштво на вечеру. Пошто смо вечерали, Нико пође га гази од куће да се с њим опрости почем се он спремао да иде у Ц. у Гору. Ми остамо сви у кућу и почели су да воју и играју сви брзи игре. Ја сам сједио уз ал играо нијесам. У вријеме играња сломине једну лампу и један путијер. Ја сам завикао: „За што, људи, ломите то посуђе, ерамота је то чисти, почем је овај мојек стојао овдје 15 година а сад одлази и остања свога брата, па му неће бити лијено.“ На те моје ријечи рече Филип Усачевшић: „То се тебе не тиче нити се за то питаш.“ Те они продуже пјевање и игру. У истом дођу три Арбанаса да се опросте с Ником. Онда ја рекох брату Нико: „Хајде ноћи, змишле да се види с овим људима.“ У толико дође Нико, опрости се с Арбанасима и они пођу, а нас седамна остамо. Почем лампу бјеху сломили, до је Нико дошао бјесом заваљали свијећу и Нико нешто тражаше, а ја му држах свијећу. У толико Филип пође да се умјера, а ја рекох: „Фила Богу, ови Филип није имао за мене хабера, колико да сам жена.“ Филип то чу и дође при мене и донесе ми руку до уста; и рече: „Што ти збориш?“ Ја рекох: „То што чујеш.“ А он рече: „Ја ћу ти рећи олет.“ Ја му рекох: „Одмакни руку од уста на збори штога хоћеш.“ У томе се умјераша у разговор Илија Куч и рече Филипу: „Вала, Филипе, жам ми је што си се на мене понае валутиш.“ А он рече: „Нијесам се ја на тебе наједео, него се чудим себе ашто имам посла с оваким бунштарима као што је Лука.“ Ја га запитам: „На чем сам ја виши бунштар него ти?“ А он ме удари шаком по зубих. У томе се похваљасмо и он ме обави на једну постелу гдје су биле његове хаљине, и ја на њих ах у деп његове хаљине нож и раз-

Неколико пута запито је сам себе: „што ћу да радим“, па најпослије се на кани и рече:

— Та што! Мјесто што чамам у гостионици дај да нађем за се какав мали стан, да куним покуство, па да се пре седим — то ће ми бити у неколико разбирка. Овим тога и заштедићу прилично! Де душе, овде ка кеситером тавиру није ми лоне, али није ми јетино; трошам немилце... .

У тојем мислима, напунк бјеху, да шта у готову ако што куним, пак изађе из гостионе.

Идући улицом, Рене бјеше одиша главу да гледа огласе, а у исто доба сам у себи абераше:

— Да нађем двије собе и кухињу, толико ми је доста за сад. Кашије, анђе-ћемо. Не веле ми давати играчке у моме двору!

Од ранага јутра Мулен се исвао уза степенце, обилазећи кућна одјезања што се даваху у најам, како је у огласима читао.

Највише је тражио у Мареској страни, али узалуду, јер или собе бјеху скупе, или не бјеху му по вољи.

Умореа идући се и слагачи цијело јутро, Рене сврну у једну крму на Бастилској страни.

Он је често залазио у ту механу, гдје се бјеше родило и одрастао, гдје се нај-

сутих га више ребара на лијевој страни. Он скочи од мене и паде кргом на под. За тиме ја утеци пут дворца Господарев и амах ураствитела двора да ме прими под своју заштиту, али га ја не могах дозвати, због чега ја утекох у Румелију. Гдје су ме ухватили на кој мјесец дана“.

Велики Суд, разматрајући неваге сједока — умишља да су се сви и јавно ушлагали на своју обрану да се сами не нађу криви, који за убијено, који за побијен Луки. Но вишина се слаже да се Лука жалко како га Филип нападе и тридесетма; а сви сагласно сједоше да је Филип ударио Луку у шаком по лицу (устима) и да се до њега и дошта је долазило да је Лука сједио с девије страж. Филипа. По докату кан. Марка Вукановића који је био очевилца ранама Филиповим, зна се да је Филип разбучио био на лијевој страни више кука те се по томе јасно види да га Лука није могао разбучити с десне стране на лијево, јер не би могао од Илије Куча који је сједио до Филипа с лијевој стране, него пошто су се ухватили и пали. Лука је у свом стиду нишао се претјерано мојришећ, уграби мали нож Машина Николина који је био ставаљен на хаљине на које је Филип дотјерао Луку те је овако дошло до руке разбучити Филипа на лијевој страни својом десном руком. Доказано је да су у тај мах или мало прије видјели мали нож у рукама Лукиним, а прије док су сједели ни један сједок не каже да је у Луку видео нож.

Пресуда.

Зато се усаја да је Лука Савов Вујовић сврну себе разбучио Филипа Матова Усачевшића, који није имао довољно снаге да се од њега брани, за које се исти Лука осуђује на шест година затвора о свом трошку, рачунајући од онога дана од кад је затворен на Цетину, и да се од његовог имања каштате наведени трошкови.

Домаће вијести.

ЦЕТИЊЕ, 12. Октобра.

(Граничење с Турском одгођено.) Министар војни, г. војв. Илија Пламенић и кан. Вел. Суда г. Гавро М. Вуковић, чланови кн. пригорске комисије за разграничење с Турском, вратили су се у прошлу суботу веча са ц. р. капетаном г. В. И. Барманом, из Адријаније са Цетинје. Половина задатка морала је остати недовршена, јер турска комисија имала је од своје шаде упутке који се нијесу слагали са цариградском конвенцијом, једином погодбеном осн. вом за разграничење. Како наша комисија није могла пристати на те упутке, а није била прилика да ће турска алада својој комисији брзо подати нове упутке, те су се чланови наше комисије, по највишој наредби, приули дома, оставивши свршетак прекинутог посла на згодније вријеме.

(Исушење уцињског блата). Г. војвода Само Поповић стигао је прелуче са својом породицом из Уциња на Цетинје По његовом ујереву довршен је сретно пошледи рад на каналу за исушење уцињског блата те ће се исушено земљиште, од кога се редише не може замислити, ако Бог да, на првоче почета обрађивати.

прије спознао и изубио са Павлом Лероје и његовом породицом.

Сад остало мало дуље за доручком, у крму, само на то да се за дуље задржи у томе крму.

— Од подне до четир сата пењћу се на шездесет тавана, може бити, а вечерас ће ми се ноге одбити од труда.

Пошто се добро одмори настави свој пут, те заје улицом Светог-Антоније.

Отоле сврну у једну малу улицу што изводи на Пале Ројал, на ошима стаде тражити кућу, у коју је стапонао Пале Лероје и коју је Рене полагано, дошапши на Лондона, да се код вратара извјести о породици свога бившег газде.

Кад сад поново виђе ту кућу, срце га забале.

Врху великијех врата бјеше приоден оглас да се у кући даје под најам једно мало одјезење.

— Гле! — рече Рене. — ако ту нађем што тражам, то ће бити чудновато!

Вратарева стражарица бјеше с друге стране великијех степенца, шарокијех и наглазничког од свијих стога што су — неколико паравитија до њиха чепаје. Уа окрвље степенца бјеше први од коначна тавана, врло лијепо играше.

Вратарица, средовјечна жена, крила је ту „војереву цулу“ дужност, јер

Пригорско Поморство.

Св. Никола, 26. Септембра. — Ове недеље било је лијепог дана, вјетрови лагунши у јутро врегали а по подне ма-вистрали, данас се иновача јаки пушеат с кишом.

Воде у грло Бојане 4½ ноге.

Доједрише:

Траб. црн. „Бел Море“ тон. 25, кан. С. Закула, из Обота, крцат руја.

Траб. црн. „Буона Сорте“, тон. 15, кан. Браним Зевел, из Обота, пржаан.

Траб. тур. „Робина“, тон. 14, кан. Муртева Смала, из Обота, пржаан.

Траб. тур. „Аврлие“, тон. 15, кан. М. Фазли, из Медове, крцат брашна.

Траб. црн. „Шкутарина“, тон. 29, кан. Мустафа Дана, из Тријешћа, крцат разне трговине.

Траб. црн. „Три Брата“, тон. 32, кан. Сулејман Мустафа, из Тријешћа, крцат разне трговине.

Траб. црн. „Аврлие“, тон. 16, кан. Асан Ађину, из Медове, крцат брашна.

Траб. црн. „Аврлие“, тон. 12, кан. Мустафа Али, из Обота, крцат руја.

Траб. црн. „Аврлие“, тон. 20, кан. Омер Бџар, из Бара, крцат раз. трговине.

Доједрише:

Траб. црн. „Буона Сорте“, тон. 15, кан. Браним Зевел, за Медову, пржаан.

Траб. црн. „Бел Море“, тон. 25, кан. С. Закула, за Тријешће, крцат руја.

Траб. тур. „Аврлие“, тон. 15, кан. Мустафа Фазли, за Обот, крцат брашна.

Траб. црн. „Шкутарина“, тон. 29, кан. Мустафа Гави, за Обот, крцат разне трговине.

Траб. црн. „Три Брата“, тон. 32, кан. Сулејман Мустафа, за Обот, крцат разне трговине.

Траб. црн. „Аврлие“, тон. 16, кан. Асан Ађину, за Обот, крцат брашна.

Траб. црн. „Аврлие“, тон. 12, кан. Мустафа Али, за Медову, крцат руја.

Уцињ, 29. Септембра. — Ове недеље имали смо вјетрове од I, III и IV четвртца јаке, умјерене и лагунши; за 3 дана жале да не ведро и мирно море а остало облачно, киша и забурнаво море.

Доједрише:

Траб. црн. „Скутарина“, тон. 29, кан. М. Дале, из Тријешћа, крцат разне трг.

Траб. црн. „Три Фратели“, тон. 32, кан. С. Мустафа, из Тријешћа, крцат разне трговине.

Траб. црн. „Бахрие“, тон. 32, кан. М. Сулејман, Обота, крцат из Тријешће.

Барка црн. „Аврлие“, тон. 3, кан. У. Адем, из Бара, с бутскима.

Барка црн. „Сежана“, тон. 3, кан. 3. Мустафа, из Бојане, крцат једла.

Барка црн. „Бел Феде“, тон. 4, кан. Б. Бузуи, из Бојане, пржаан.

Барка црн. „Ристо Стојковић“, тон. 3, кан. 3. Абдула, из Медове, пржаан.

Траб. црн. „Бела Мара“, тон. 25, кан. С. Закула, из Обота, крцат, за Тријешће.

Доједрише:

Барка црн. „Аврлие“, тон. 3, кан. У. Адем, из Бара, с бутскима.

Барка црн. „Ристо Стојковић“, тон. 3, кан. 3. Абдула, из Медову, пржаан.

Барка црн. „Сежана“, тон. 3, кан. 3. Мустафа, за Бар, пржаан.

Траб. црн. „Скутарина“, тон. 29, кан. М. Дана, за Обот, крцат из Тријешћа.

Траб. црн. „Три Фратели“, тон. 32, кан. С. Мустафа, за Обот, крцат из Тријешћа.

Траб. црн. „Бела Мара ди Медл“, тон. 25, кан. С. Закула, за Тријешће, и укрца нешто доворике.

јој муж бјеше пољакитељ у њевој бан-гурској кући, у истој механи.

Вратарица тамај доручковала бјеше. Предње лице вратарске стражарице имаше етакасна крала, која бјеху отворена тога часа.

Мулен проуче главу и труп кроа отворену стражарицу.

— Ви имате једно мало одјезење у овој кући што нудите под вратију?

— Има, господине, одјезење попрядено, свијетло и свијеже као цвјетић.

— А на коме поду?

— На четвртоме, острат!

— Колико штегте на годину?

— Четар стотине франка!

— А је ли већ слободно?

— Јест, има осам дана... . Ту ста-јуху нека добра чепаљ, која наслједила мало имаше на одоше у свој крај, — ово већ нестисет дана... . Кући газда наре-дио је одмах да се дувару остружу на-их је покрену шареном картиом... . има каквом картиом, господине, по седамдесет и пет сантима труба те карте костал је.....

— А колико има мјеста у томе одјезењу?

— Четари, господине: соба за спавање, тријешћа, крчма и младић.

истражни судија и комесар имаће оба по-сла, — неће отићи празнијех ша а... . ја за то јамчам!... . а тај мезанац, пошто нађу при њему доказа да је зајвереник, неће ми већ на сметну бити, нити ће бити опасна по ме!...

Тај разговор, херцегов са Теџером био је у суботу, чет дана данле прије него што ће Рене Мулен четати Анџелију Лероје, па гробу њезина мужа.

Један гробљарски чулар бјеше рекао мећавичару — ако се читаоци сјаснају — како свакога четвртка уловца погубље-нога долази да се помоли Богу на гробу свога мужа.

Али стрљече не ојеше слава врли-ба Ренеа Мулена.

Честити тај дјетак немаше до једну мисао, једну сврху: да што прије изиђе удову и дјецу свога некадашњег покрови-теля.

С тога тај исти дан, врћући се на гробља зарлао је до ноћи по вароши, тра-жећа зајуду породицу Лероје.

Тако исто сјутра дан; тако прекосју-тра дан.

Свакога јутра чишане му се с је наваша на траг, што га већ препарити неће, а у вече, сложан од умра, душева-но клоунши и очајанајући, арагтно би се у гостиону.

— Чешају, стрпљу се до четвртка! — рече најзад — али до тада што ћу да радим?

Триб. при. «Бахрије», том. 32, кав. М. Сулејман, из Тријемне, крпат из Обота. Барка при. «Српска», том. 3, кав. 3. Мустафа, из Бара, крпат из Обота.

Шкупа при. «Бела Скутарина», том. 148, кав. У. Бер, из Молту, крпат дрва.

Улица, б. Октобра. — Ове недеље изила смо вјетрове од I, II и IV, четвртица силне, јаке и умјерене, облачно, киша и велико таласање за 3 дана, а остало мале да не ведро и мирно море.

Доједрине:

Барка при. «Српска», том. 3, кав. 3. Мустафа, из Бара, крпат дрва трговине. Барка при. «Жава», том. 2, кав. А. Уга, из Св. Николе, празне.

Бар, 8. Октобра. — Све недеље послије 4 дана дојених ормача имамо из ново јужне вјетрове и кишале времето. Барометар снажио се је на 76.

Стење температуре Реом. 16. 3. ов. и дође на Тријемна и Далмација пароб. аус. у «Тријемне» том. 587, кав. Т. Андрић, који учиње своје операције за ову луку и поље за Арбанију и Крај, одакле се јучер врати и као обично дјубо у преливато кријеме продужи своју ловаду за Далмацију и Тријемне.

Телеграми „Гл. Црногорца“.

ЦАРИГРАД, 12. Октобра. Кесар, одговарајући на говоре едностности пресједника делегација, рече: „Судиоци су наши са страним великим државама најпријатељскији. Посјета Цара и Царице Русије у Кромјерску доказује непрестано трајање прилика сдоса и потпуног повјерења између трају великих сусједних царевана. У озбиљном прегнућу да се одржи основа мира и реда ујемчена уговорима, уз нас потпуно пристају и остале велике државе Јевропе. Та једнодушност да се ујемче велике користи мира даје највеће јемство успјеху. У том духу прегла је Моја влада са другим силама потписала берлинског уговора да успоставе законити ред на Балкану, који је тако невидовно нарушен да изазива озбиљне опасности за мир и благостање балканских народа. Забор од уговора, пакоче права и дужности што проистичу из уговора, били су услови повјерења у којем је Јевропа дозвољела балканским народима политичку самоуправу. Одржање мира и обичаје користи монархије биће навијек, као и до сад, први задатак Моје владе“.

РАЗНЕ ВИЉЕШКЕ.

(Русија и Мјесеци) — У новинама „Gazette“ има ова прича из времена париског географског конгреса. Једне вечери бјеше се скупљало друштво ближих пријатеља код пресједника републике Тилјера. Тилјер је еједно баш изнебу авластива руског кнеза Орлова и Инглеског лорда Лајенса: Лесепе, пресједник конгреса, рећи ће ка то кнезу Орлову „Државноме био сам мало час у сједници географског конгреса гдје сам имао прилику да најавим Русија своје особито признање: јер карте које су нам ови дошле биле су не то све друге. Можете о томе извјештати и вјашта императора“. На то је Орлов одговорио: Ваше похвале у толико више заслужују што је Русија веома пространа! Наши ошнери федералног штаба много раде.“ — „Русија је пространа колечко и мјесец“ рече на то Лесепе са осмјехом. — „Али само с том разликом рећи ће најпослије доста јетко лорд Лајенс што се пространство мјесеца никакко не мјенја, а Русија се непрестано шири“.

ПРИЛОЗИ ЗА ВИДАЊЕ „ЗЕТСКОГА ДОМА“.

Скупљено у Нишавској нахији. Жуца Никшићка. Кав. Прокопије Врларч настојатељ. 13. вјер. Кав. Јосиф Катуров 15 ф., Пон Мјат Шудић 15 ф., Пон Риста Милетић 5 ф., Сердар Што Николић 10 ф., Милути Јовановић 16 ф., Барук, Шћепан Јовановић 4 ф., Мрдеца Вукос 3 ф., Вадан Лазарец 1 ф., Драга Николић 2 ф., Перо Вукосавић 1 ф., Јован Стеванов 3 ф., Бушко Павлов 2 ф., Бајо Мјатић 2 ф., Скуле Борев 3 ф., Милан Каров 3 ф., Перина Поповић 2 ф., Јован Туров 1 ф., Боко Јаковов 2 ф., Глигорије Зукос 3 ф., Тодор Гојков 2 ф., Јејто Симеуов 1 ф., Мушо Маловеш 4 ф., Перован Николић 10 ф., Марко Савишић 3 ф., Пале Јован 1 ф., Шће Милованов 2 ф., Лазо Турковић 2 ф., Мрде Турковић 1 ф., Радван Милутинов 68 новч., Живко Сукни 1 ф., Боко Лазарец 68 новч., Јакша Бјанов 1 ф., Марко Туров 1 ф., Радван Миланов 1 ф.

Уредник и издавачки Боко Попковић

Село Заград. Милан Дрекаћ 2 ф., Милан Мјатић 2 ф., Лука Браћ 2 ф., Милован Браћев 2 ф., Ристо Мјатић 2 ф., Мрдо Савићев 2 ф., Радван Савић 1 ф., Радивоје Бенић 1 ф., Матар Милошевић 1 ф., Јован Милошевић 1 ф., Мјатић Лазарец 1 ф., Крсто Савић 2 ф., Брајан Ђилде 1 ф., Радван Лазарец 1 ф., Бар. Венко Шулов 2 ф., Никола Лазарец 1 ф., Матур Ђоковић 1 ф., Бошко Милованов 1 ф., Радван Стојанов 2 ф., Брво Шоров 1 ф., Брајко Беквић 1 ф., Милути Мувши 68 новч., Милован Зекос 1 ф., Радван Милутинов 1 ф., Драгоје Петровић 1 ф., Радван Шудић 50 новч., Јован Сташић 1 ф., Јован Лукић 68 новч., Стеван Дукан 2 ф., Васко Попковић 50 новч., Бајо Јованов 1 ф., Јанко Милованов 1 ф., Јован Милутинов 1 ф.

Село Мораково. Драго Јованов 2 ф., Боко Ђарковић 1 ф., Глигорије Вираковић 1 ф., Понто Петковић 1 ф., Јоко Бошковић 1 ф., Јован Стеванов 1 ф., Боко Лазарец 1 ф., Јово Марковић 1 ф., Милован Павлов 1 ф., Марко Попковић 1 ф., Петко Васљевић 1 ф., Драго Васљевић 1 ф., Турчин Лукић 1 ф., Симо Ђурковић 1 ф., Вадан Јованов 2 ф., Радван Вучевић 2 ф., Вучета Павићев 1 ф., Андрија Теодоров 1 ф., Јован Мувши 34 н., Павица Јаковов 2 ф., Група Великићев 1 ф.

Село Кута. Кав. Радван Бојовић 10 ф., Новица Радванов 3 ф., Милути Мувши 1 ф., Буко Милутинов 1 ф., Тешо Драгов 1 ф., Мирко Новићин 1 ф., Бјеган Илић 1 ф., Боко Милутинов 1 ф., Јован Крковић 1 ф., Стево Ђбров 1 ф., Рако Јоковићев 2 ф.

Село Југовањин. Радван Перов 1 ф., Јокевић Станков 1 ф., Крсто Савић 1 ф., Јанко Станков 34 н.

Село Дучице и Бјелошевица и Старо. Павле Остојић 5 ф., Јејка Брајанов 1 ф., Тале Живковић 2 ф., Драго Стојанов 2 ф., Пурен Драгов 2 ф., Матар Стојанов 2 ф., Пурен Живковић 2 ф., Бар. Новак Петковић 3 ф., Маша Мрдевић 1 ф., Павле Пејов 1 ф., Бачо Окичић 34 н., Живко Матров 1 ф., Група Илићев 1 ф., Цвијета Петров 1 ф., Милош Мрдековић 1 ф., Јован Живковић 1 ф., Вељо Станковић 2 ф.

Скупљено у Трпача. Андрија Петрушевић 2 ф., Павица Кривокапић 1 ф., Радван Николић 1 ф., Саво Раков 2 ф., Гајо Мандић 2 ф., Павица Петрушевић 2 ф., Мјато Радловић 1 ф., Матар Васковић 1 ф., Бачо Раковић 2 ф., Туко Делибанић 2 ф., Јован Мићуновић 2 ф., Вуко Делибанић 2 ф., Спасоје Делибанић 1 ф., Новица Николић 1 ф., Петар Кривокапић 2 ф., Јоко Косовић 1 ф., Зекос Петровић 1 ф., Јован Вирковић 1 ф., Марко Вирковић 2 ф., Крсто Пејовић 2 ф., Лазар Кривокапић 1 ф., Токо Мрдевић 3 ф., Тодор Маротић 2 ф., Петар Лалић 1 ф., Туран Радовић 2 ф., Томица Делибанић 1 ф., Радвоје Јовановић 1 ф., Јаврако Бекковић 5 ф., Горин Маротић 1 ф., Крсто Кривокапић 1 ф., Стано Радловић 1 ф., Јанко Ђанић 2 ф., Спасоје Кривокапић 1 ф., Јеврем Нијошић 2 ф., Бачо Ђанић 2 ф., Крсто Николић 2 ф., Ште Драгићевић 2 ф., Зрно Бошковић 2 ф., Перина Пајов 2 ф., Саво Марков 1 ф., Милан Вулачевић 1 ф., Шипро Николић 1 ф., Јаков Ђ. Мићуновић 1 ф., поп Лука Мрдевић 3 ф., кав. Новица Ђ. Маб. 6 ф., Рад. Делибанић 1 ф.

Скупа ф.р. 338,74 новч. Помољсума . 11317 и 32 . Свега до сад . 11656 и 66 новч. Цетиње, 4. Октобра 1885. Средишњи Цетињски одбор за скупљање прилога: М. Пламенац. Јово Јењава. В. Бјелић.

Књижевни огласи.

Извиња је 19ти број „ЗЕТЕ“ којем се налази ово:

- 1) О прослави сребрнога ивара Викових Високићева Књаза Николе I и Књагиње Милене. На Цетињу, 10. Октобра 1885. Пјесма Ј. Сундечића.
- 2) Ускок Јанко. Писме Симо Маташевића.
- 3) Оковани Прометеј. Екхолова трагедија. По Волингову. Погрбно Ф. Ј. Ковачевића.
- 4) Учитељев Работи. Писме Ф. Ј. Ковачевића.
- 5) Жена по Шеленхауеру.
- 6) Призова за историју Црне Горе. Писмо Владике Данила Петровића. Савишић Марко Драговић.
- 7) Књижевност. „Зета“ лист за књижевност и по-

уку, налази на Цетињу сваког четвртка на цијелога табаку.

Стаје за Црну Гору Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину: На годињу 4 ф.р. — а. в.р. На по годиње . . . 2 „ — „ На три мјесеца . . . 1 „ — „ За све остале земље: На годињу . . . 15 франка у злату На по годиње . . . 8 „ — „ На три мјесеца 4 франка у злату. Претплата на Црне Горе плаће се упрко „уредиштву „Зете“ на Цетиње“. Претплата на Аустро-Угарске Цосие и Херцеговине нека се плаће поштанском упутицом на г. Петра Рамадановића у Котор. Претплата на Србије нека се плаће књижари Валожића у Биоград.

Из свијех тих крајева ко хоће може слати претплату и управо на уредиштво „Зете“, али ваља само у плаћеном до Цетиња ниему.

Уредиштво „ЗЕТЕ“.

Извиња је нова књига: ПОДВАЛА

Комедија у пет чинова а девет слика написао Милован Ђ. Глинић. Ова књига има 74 штампаних табака на обичној осмици. Цијена јој је: 60 новчића. Не може се добити ни у једној књижари. Може се купити или наручити само за готове паре у Штампарији напредне стране у Биограду. Неће ваља слати поменутој штампарији у плаћеном писму, а још лакше и боље поштаском упутицом. Књига ће се одмах послати поштом наручнику. Ко пошље паре за пет књига, добиће шесту књигу за труд. На вересију се не даје никакво ни једна књига. (1-3).

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ „МАЧ И ГУСЛЕ“

Јуначке пјесме из најновијих црногорских бојева свијеао прости војник НИКОЛА БАСТАЊ.

Први божитивни празник, ако Бог да здравља, турићу у свијет под јуначком насловом збирку јуначких народних пјесма из најновијих црногорских бојева за ослобођење.

Реках „Муромчи“, јер по мојој школи и пауди, с јаворним гуслема у руке, изјесам на могао ни умно те пјесме дружије пјевати, него ли би их аваче прости парод пјевао. Могу се само толико пофалити, да сам све свјесно бједжио, што сам својим очима видио и од добрих људи чуо, и да сам те бједжине ни јо бабу ни по страчевима, већ по правде Бога истинога, пробрао и за своју збирку удеско.

„Мач и Гусле“ биће по једној страни, за учеви свијет споменица књига, у којој ће свакојом приликом за научне своје расправе моћи праву негову књи; с друге стране, за прогату моју браћу Црногорце и остале Србе, биће угодна и неуматни разговор, за који ће моћи по коју зимску вечер весело провести слушајући славу и јунаштво овијех, који су нам асјду прошарали и у очи туђега свијета углед и поштене сачували.

Пјесме ће чим првије у штампу удећи, изијети од 15-16 штампаних табака, а завадаће 30 нов. в. в. Скупљачи добијају на свакоје 10 комада 1 књигу на дар, а препродаваоци како се погодимо.

Ко и шље паре напријед добија 10% на свакој колац, дакле мјесто 80 нов. плаће за пјесме 72 нов. в. в.

Претплата, наручиће и сво што се овога издавања таче, плаће се на потписанотк: Никола Бастањ, Рвјега (Црна Гора) — Nikola Bastać; Крјека (Montenegro).

Имена г. г. преглатника биће печатана на свршетку књиге. Рок претплате траје до првога Никољанца.

Цетиње о Маломе Госпођинуднеси 1885. НИКОЛА БАСТАЊ.

ОБЈАВА.

Двије куће пона Вага, постојеће на двије главне улице у овој вароши изашле су на јавна иккандат, ко би их жејно купити нека се пријави овој Управи најдале до 26. Октобра текуће године, која ће их уступити ономе ко највишу цијену понудиће бује.

Лво, кућа на главној улици која води од железне станице до моста излазећег из вароши добрим материјалом оидана, у којој су више намара у првом и другом сврату (боју) портјком и кухином и с блантом, може се вијети сваки дан како се поља тако и изнутра.

Цго, кућа на другој улици која иде од женског Института до нове велике пјаче покрај Зетског дома, може се „Госпођинца код Краљевића Марка“, као и прва може се вијети сваки дан.

Цетиње, 13. Септембра 1885.

Управа Вароши Цетиња

Број 222.

ОБЈАВА.

Подписата управа извиња је на јавном иккандату кућу Никола Вукоса Загарчанина оиданићег, 6 врата т. т. бр. 67 као што у истој стоји:

„Кућа Николе Вукоса Загарчанина изишла је на предају за измиру негових дугова. Кућа је на под ће ваља 4 камаре, а на доњи сврат 2 бутине и 2 кујине. Кућа је на лијеном мјесту у главној улици. Има авију и у њој једну малу бистијерну.

Ко је жеји купити нека се пријави у управу вароши ове до на дла 1 новемб. ове године кад ће се иста продати и подписати ономе ко највише за њу буде дао.“

Пошто се до данас нико не пријави да исту жеји купити, цијена кунити, ушљед чега се по ново данас објављује да је рок за продају исте одложен до 1 новембра т. год. ако се пак нико ни до овог одређеног дана не пријави то ће се иста кућа његовом повјерлици г. Пеју Нованову Командиту за дужну суму од еспорика 1.767 и 66 новч. дати.

Цетиње, 20. септ. 1885.

Управа Вароши Цетиња.

ОГЛАСИ.

5000 ОСТАТАКА ОД ЧОХЕ (3-4 м.) у свјема бојака за потпуно мушко одијело плаће под реверсом, 1 остатак за . б. L. Storch in Brunn Што се не донадно, прима се натраг без замјерке. Мојте плаћу се на приношано 10 новч. у поштаским бидељима. (47-52)

PARIS GRANDS MAGASINS DU Printemps NOUVEAUTÉS Demander Le MAGNIFIQUE ALBUM ILLUSTRE renfermant 498 gravures des nouveaux modèles de la Saison. Envoi gratis et franco contre demande affranchie adressée à MM. JULES JALUZOT & Cie PARIS Sont également envoyés franco les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du PRINTemps. Expéditions dans tous les Pays du Monde.

Државна штампарија.